

Որպէս ամեն լեռներ, այս լեռնն ևս ջրառատ է. Եփրատի առատ սնունդ կտայ:

Այս լեռնադաշտի հիւսիսային արեւմտեան ծայրն կայ Մամաքար սարն, ուստի քիչ ցած հռչակաւոր Վարդէհօր վանք, որ Աղբուլախ լեռնէ իջնող Վիշապաձոր ասուած ջրի աջ բարձանց վերայ շինուած է:

1822—1823 թուականներուն պարսկական և օսմանեան պատերազմներուն՝ մահտարաժամէ փախուստ դիմող պարսիկ խաներն իւրեանց վրաններն Չամչայի այս տափարակի վերայ զետեղեցին, այս տեղ սարվազ քաջն Յովասափ երկու խաներ սպանելով ազատեց երկու գերեալ աղջկունք. սպանեց նաև կամաւ խաներու մորուիքեանց յանձնուած մի աղջիկ¹:

Աղբուլախ.—Չամչէ և Բօզ—Թէփէ լեռներուն միջովայրն է. Ամատ գիւղէ 4—4 1/2 ժամ ի հիւսիս. Ջրաբաշխի շղթային վերայ գեղեցիկ դիրք մունի, փճիտ, քաղցրահամ աղբերակունք. ի հիւսիս յարևելս և ի հիւսիս արեւմուտս կարճակէ ջրեր, որք խորադունդ ձորակներ կազմած են. տեսնողին զղացնել կտան թէ իրաւամբ այս ձորերից մին Վիշապաձոր անուն առած է, որ ըստ ժողովրդեան Վարդէհօր ջուր կասուի:

Այս լեռը ի հարաւոյ Վալդի ձորին կը պարգևէ առատ ջուր, որ միանալով Չամչէէ իջած ջրին՝ առաջ կգնայ մինչև Շեռեան:

1. Դաւոյ գիւղի տեղագրութեան մէջ մանրամասն կը գրեմ: Այս միջոցին էր Բագրևանդայ ս. Յովհաննէս վանուց վանահայր և առաջնորդ անդուգական Խաչատուր վարդապետն, որ ամբողջ Բագրևանդայ հայ ժողովրդեան ընէսներն հաւաքեց, որոց հետ խորհուրդ կազմելով զինեցին ամբողջ ժողովուրդն, պատերազմեցան պարսից հետ: